

COVID-19 JÁRVÁNY GAZDASÁGI HATÁSAI A NYOMDAIPARBAN

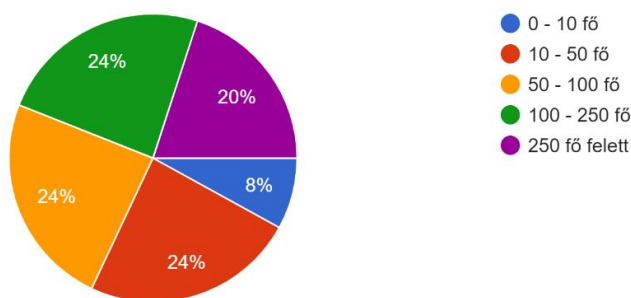
Közel két hónap telt el a járvány miatt elrendelt rendkívüli időszakban. Még márciusban megküldtük tagjainknak a kormány kérdőívét, amely a cégekre gyakorolt várható gazdasági hatásokat vizsgálta. Bár már akkor látszódtak aggasztó jelek, most, két hónap után időszerűnek tűnt megvizsgálni, hogy mennyire tartós ez az állapot, milyen változásokkal kell számolni hosszabb távon. Időközben nyilvánosságra kerültek azok a kormányzat intézkedések is, amely a károk enyhítését szolgálják. A mostani kérdőívet is a szövetség tagjai kapták meg, ezért ez sem tekinthető reprezentatív felmérésnek. Emlékeztetőül: a szövetségnek jelenleg 80 tagja van, közülük 40 nyomda.

A kérdőívben megadott válasz lehetőségek helyenként nem jelennek meg a táblázatban, ezért azokat külön is felsoroltuk

A válaszadó cégek profilja

A kérdőívet 25 cég küldte vissza, közülük 2 beszállító és 2 papírgyártó, papírfeldolgozó cég, a többiek nyomdák. A válaszadók valamivel több, mint 50 %-a vidéki székhelyű. A foglalkoztatotti létszámot tekintve nagyjából azonos mértékben reprezentált az összes cégnagyság.

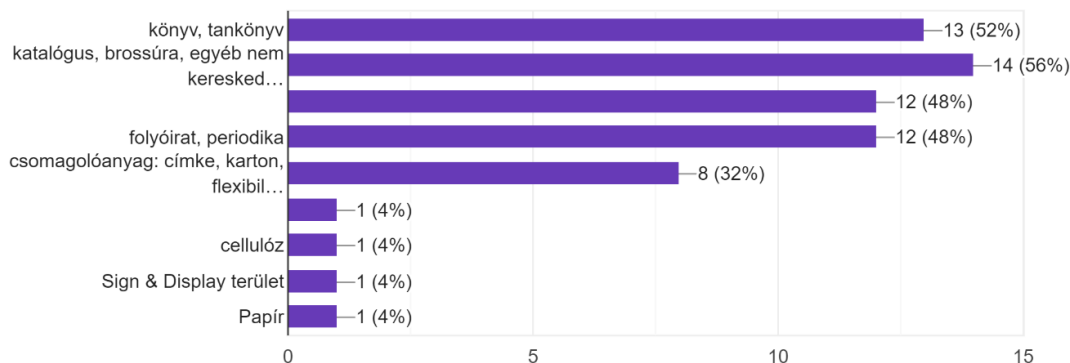
Alkalmazotti létszám
25 válasz

Már ez első felmérés során kiderült, hogy azok a nyomdák kerültek nehezebb helyzetbe, amelyek üzleti kapcsolatban álltak az azonnal leálló vagy jelentősen beszűkülő ágazatokkal. Ezért külön rákérdeztünk a válaszadók termékprofiljára. Természetesen szinte sehol nem jellemző, hogy csak egyfajta terméket gyártsanak, ezért több terméket is be lehetett jelölni cégenként.

Cég termékköre

25 válasz

*1. könyv, tankönyv, 2. katalógus, brossúra, egyéb nem kereskedelmi kiadvány, 3. kereskedelmi, reklám-marketing kiadvány, 4. folyóirat, periodika, 5. csomagolóanyag: címke, karton, flexibilis, 6. biztonsági termékek: bankjegy, kártya, egyéb biztonsági kiadványok és nyomtatványok, 7. cellulóz, 8. sign&display, 9. papír

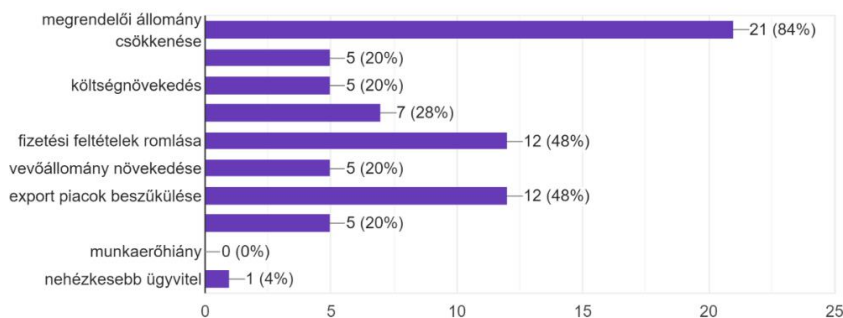
A legtöbb válaszadó könyv, tankönyv, katalógus, brossúra és egyéb nem kereskedelmi kiadvány, továbbá kereskedelmi, reklám-marketing kiadvány, valamint folyóirat, periodika kiadványokat jelölte meg.

Negatív gazdasági hatások

A várakozásoknak megfelelően – és figyelemmel a termékstruktúrára – a túlnyomó többség a megrendelői állomány csökkenését jelölte a negatív hatások között. „Második” helyen áll a fizetési feltételek romlása és az export piacok beszűkülése. Ahogy többen jelezték már a korábbi kérdőívben, áprilisban jelentkezni fognak fizetési nehézségek az adókat és járulékokat, valamint a hitelekkel illetően. Ezt követi a költségnövekedés, a vevőállomány növekedése, raktározási vagy egyéb logisztikai problémák, továbbá az alkatrész, alap- és segédanyag ellátási probléma. Sok szempontból az itt jelzett nehézségek azonosak a 2008-as válságban tapasztaltakkal.

Az elmúlt két hónapban tapasztalt negatív hatások

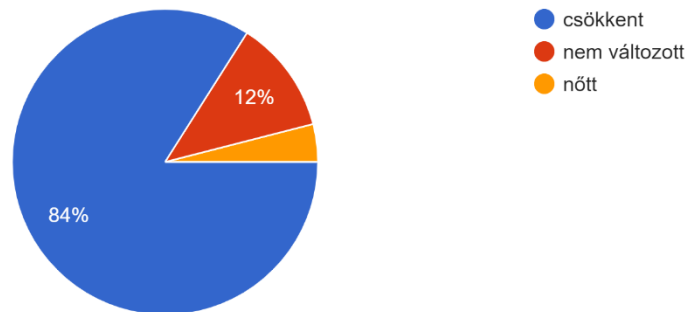
25 válasz

*1. megrendelői állomány csökkenése, 2. alap- és segédanyag ellátás, alkatrészellátás és szerviz szolgáltatás romlása, 3. költségnövekedés, 4. fizetési nehézségek (pl. adók, járulékok, hitelek), likviditási gondok, 5. fizetési feltételek romlása, 6. vevőállomány növekedése, 7. export piacok beszűkülése, 8. raktározási vagy egyéb logisztikai problémák, 9. munkaerőhiány, 10. egyéb: nehézkesebb ügyvitel

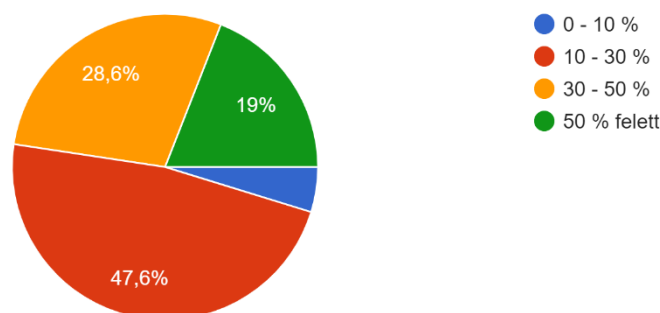
A megrendelői állomány csökkenése általános jelenség, mindösszesen egy cég válaszolt úgy, hogy növekedést tapasztalt. Bár a válaszadók személye előttünk sem ismert, feltételezzük, hogy a csomagolóanyag gyártó nyomdáknál, illetve ezen cégek beszállítóiknál nem változott vagy nőtt a megrendelések száma az előző év azonos időszakához képest. Minden más esetben a csökkenés az általános.

Megrendelői állománya változása az elmúlt év azonos időszakával összevetve
25 válasz

A csökkenés mértéke a válaszadók kevesebb, mint felénél 10-30 % között van, de közel harmaduk a csökkenést 30-50 % köz teszi. Négy cég esetében haladja meg az 50 % feletti mértékben, ami komoly aggodalomra adhat okot. Nyilván sok minden változhat még az év során, és sok az egyéb bizonytalansági tényező, azonban valószínűsíthető, hogy az ágazat eredményessége és éves bevétele csökkenni fog az előző évi adatokhoz képest.

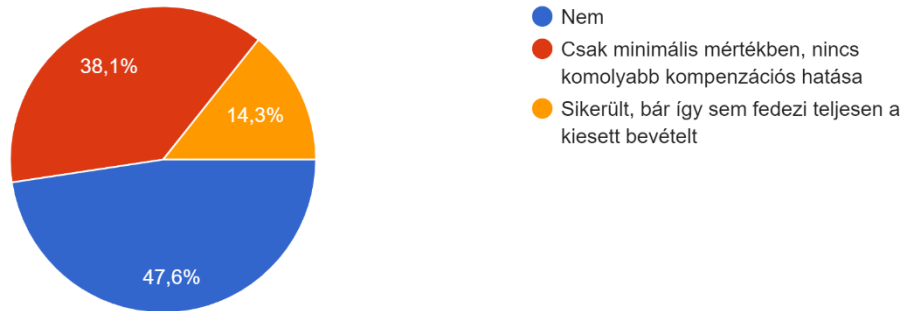
Amennyiben a megrendelői állomány csökkent, ennek mértéke az elmúlt év azonos időszakával összevetve
21 válasz

Az elmúlt időszakban több hír is beszámolt arról, hogy egyes cégek milyen módon változtattak korábbi működésükön vagy termék-szolgáltatás profiljukon. A nyomdaiparban jellemző képzett munkaerő igény és jelentős beruházási tőkeigény miatt a gyors profilváltás nem megoldható. A válaszokból egyértelműen kitűnik, hogy a cégek többsége a kieső bevételt nem tudja más termékkel vagy szolgáltatással kompenzálni. Ha mégis sor került ilyesmire, az semmiképpen nem kompenzálja a kieső bevételt.

Sikerült-e – legalább részben – pótolni a kieső bevételt más tevékenységgel vagy más termékkel

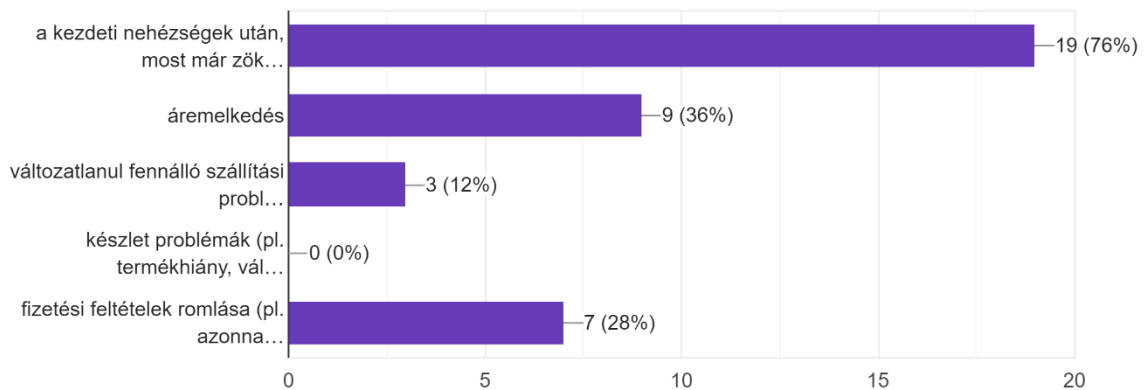
21 válasz

A márciusi kérdőív összegzésében kiemelt helyet kapott az alap- és segédanyag ellátás. A határok lezárása és a forint gyors romlása nyomdákat és beszállítókat egyaránt nehéz helyzetbe hozta. Bár a forint azóta sem tudott visszatérni a március eleji szintre, úgy tűnik, hogy ezen a területen a lehetőségekhez képest normalizálódott a helyzet. Azzal viszont továbbra is számolni kell, hogy az árak lényegesen magasabbak és a fizetési feltételek is romlottak.

Alap- és segédanyag ellátással, szerviz és egyéb beszállítói szolgáltatásokkal kapcsolatos tapasztalatok április hónapban

25 válasz

*1. a kezdeti nehézségek után, most már zökkenőmentesen működik, 2. áremelkedés, 3. változatlanul fennálló szállítási problémák, 4. készlet problémák (pl. termékhiány, választék probléma), 5. fizetési feltételek romlása (pl. azonnali fizetés vagy fizetési határidő csökkenése)

Cégen belül meghozott intézkedések

Az új helyzet minden vállalatvezetőt, tulajdonost azonnali intézkedések meghozatalára kényszerített. Akárcsak a válság idején, most is a költségek (bér és egyéb költségek) csökkentése és a pénzügyi fegyelem szigorítása kapott prioritást. A márciusi kérdőívre adott válaszokból egyértelműen megállapítható volt, hogy cégek a likviditása már rövid távon is sérülhet. Akkor a legtöbben úgy

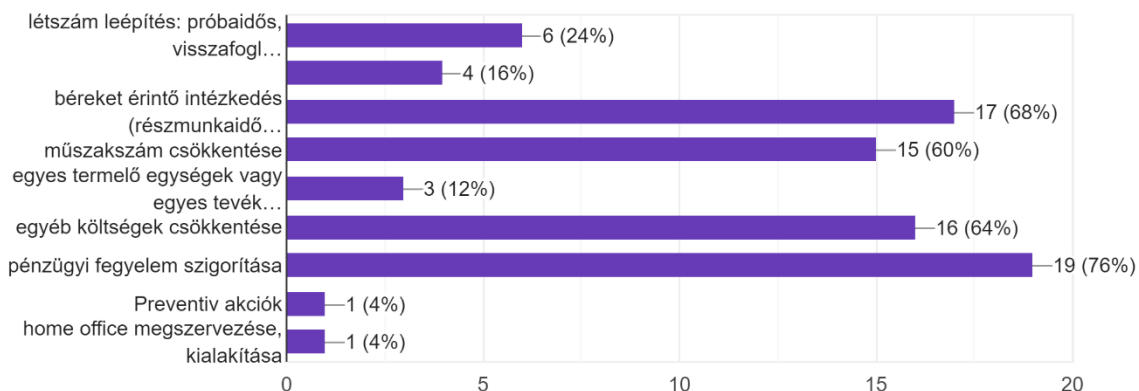
nyilatkoztak, hogy 1-2 hónapra elegendő tartalékokkal rendelkeznek. Ezek az aggályok több cégnél beigazolódni látszanak.

A költségeken kívül a létszámgazdálkodás is kiemelt szerepet kapott. A korábbi felméréshez hasonlóan most is az látszik, hogy a cégek nagyon óvatosan bánnak a létszámleépítéssel. A többség elsődlegesen a próbaidős vagy visszafoglalkoztatott munkavállalóktól vált meg, bár voltak olyan cégek is, ahol a teljes munkaidős állománynál kellett csökkenteni a létszámot. Az óvatosság érthető, hiszen az ágazat szakemberhiánnyal küzd. Félő, hogy az elbocsátott dolgozók egy újbóli felfutás estén már nem mennének vissza a régi munkahelyükre.

Bár a műszakszám a többségnél csökkent, mindösszesen három cég jelezte, hogy termelő egység leállításáról vagy tevékenység beszüntetéséről kellett döntenie.

Az eddig megtett intézkedések cégen belül

25 válasz

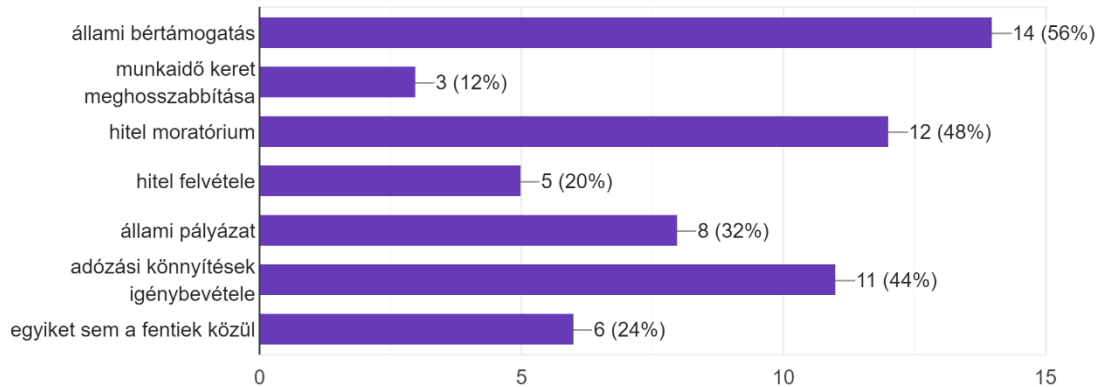
*1. létszám leépítés: próbaidős, visszafoglalkoztatottak, korábbi részmunkaidős dolgozók, 2. létszám leépítés: teljes munkaidős egyéb dolgozók, 3. bérek érintő intézkedés (részmunkaidő, fizetés nélküli szabadság, munkaidő keret módosítása), 4. műszakszám csökkentése, 5. egyes termelő egységek vagy egyes tevékenységek leállítása, 6. egyéb költségek csökkentése, 7. pénzügyi fegyelem szigorítása, 8. egyéb

Kormányzati intézkedések

A járvány okozta gazdasági visszaesés szinte minden ágazatban jelen van, a cégek világszerte a kormányzatoktól várnak támogatást. Az európai országok nyomdaiparát érintő intézkedéseket már korábban közzétettük. Április elején megjelentek a hazai intézkedések is. A márciusi anyagban számos javaslatot tettük, ezek közül néhány megjelent a kormányrendeletben, de sajnos vannak olyanok is, amelyeket a kormányzat nem fogadott el: pénzforgalmi szemléletű ÁFA, reklámhordozó papír termékű és TAO átmeneti eltörlése. A cégek egyelőre még „ismerkednek” a támogatási lehetőségekkel. A legtöbben a bértámogatást és az adózási könnyítés lehetőségével élnek, vagy ezek igénybevételét fontolgatják.

A kormány által meghirdetett gazdaságvédelmi védelmi intézkedések közül melyek kerültek alkalmazásra, vagy melyeket tervezik alkalmazni

25 válasz

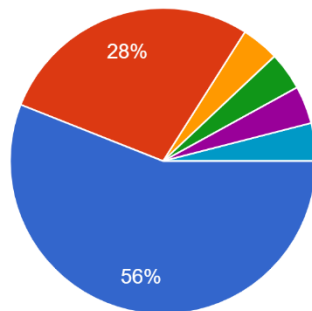
Az intézkedések végrehajtását nagy sajtófigyelem övezi, hiszen minden a végrehajtáson múlik. Sok cég számára hiányzik a megfelelő tájékoztatás, többen jelezték a bürokratikus akadályokat is.

Mivel a kormányzat kérdőíve külön rákérdezett, hogy a cégek milyen intézkedéseket várnak, a mostani felmérés is kitért arra, hogy milyen támogatásokat hiányzanak a kormányzati csomagból. A kérdésre mindenkitől érkezett rövid válasz. A legtöbb megjegyzés a bérkompenzációt és a járulécsökkenést jelölte meg, újból felmerült a termékdíj kérdése, a könyvesboltok nyitására engedélyezése és az ágazat létfontosságúvá nyilvánítása. Kaptunk választ az IT támogatásra vonatkozóan is, hiszen – mint az korábbi felmérésünkből kiderült – a home office most szinte minden céget érint.

Végezetül rákérdeztünk az üzleti várakozásokra a gazdaság újra indulásról. A válaszadók több, mint fele úgy véli, hogy nyár végén – ősz elején indulhat újra a gazdaság, de harmaduk szerint ez csak jövő év elején várható. Szinte minden országban készülnek forgatókönyvek az óvatos nyitásra és a gazdaság beindítására, hiszen ez a két hónap is olyan kiesést eredményezett, amely nehezen korrigálható. Erről kicsit bővebben lehet olvasni az INTERGRAF anyagok között. Ugyanakkor a járvány második hulláma egészségügyi szempontból komoly kockázatokat hordoz.

Gazdaság helyreállítása

25 válasz

- amennyiben nem lesz szükség további korlátozásokra, 2020. nyár végén – ő...
- figyelemmel a gazdaság egészére, legkorábban 2021. elején várható jav...
- a járvány olyan súlyos károkat okozott, hogy legalább két-három év szükség...
- A nyomdai csomagoló szektorban a visszaesés kisebb mértékű, ezért a...
- itt javulás nem várható, újraindul mjd...
- Újraindulás nyáron, de a hatások mi...

2020.május